

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XIV. De Emendationis Proposito ad Confeſſionem necessario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

confiteatur, cogitemus non minus mundum fore, quam mactum. Quamvis autem erit mundus, tantò e-
 magis ad Deum caelesti in gloria
 contemplandum; juxta notissimum il-
 lud Serratoris nostri Oraculum: *Bea-*

*ti mundo corde, quoniam ipsi Deum vi-
 debunt. Et quanto erit castius, tan-
 to nos etiam reddet magis idoneos ad
 Deo semper gaudendum; ut altero
 Christi effato doceatur: Beati qui
 lugent, quoniam ipsi consolabuntur.*

DISCURSUS XIV.

*De Emendationis Proposito ad Confessionem ne-
 cessario.*

Duplex malorum ge-
 nus est, quod, Me-
 dicorum judicio,
 humano in corpo-
 re Paralysis efficit.
 Nonnunquam enim
 non tantum sentiendi stupefacit; aliàs
 facultatem tantum morticem ligat.
 Quorumque horum etiam peccatum
 dicitur: modo enim, cor hominis &
 animam tam reddit durum & intra-
 dibilem, ut doloris & penitudinis
 tantam planè nullam habeat: aliàs
 itera, etsi doloris aliquid mentem
 afficit, facultas tamen motrix pro-
 ceptu obstruere, sic ut animus à malis
 et miseris suis avellere se, & recede-
 re à ratione valeat. Habemus hinc
 quod animi nostri vitium & pravi-
 tatem, nullis, ne sanguineis quidem
 lacrimis, satis deplorandam. Multi
 quædam Sacerdoti confitentur, sed non
 emendantur; quia illo destituuntur,
 quod primo loco ad veram,
 salutemque vitæ emendationem re-
 quiritur, proposito inquam & decre-
 to, non peccandi de cætero, sed vitam
 in melius commutandi. Hoc igitur
 de Proposito ac Decreto hodie disle-
 ram necesse est, tria, quæ comitari
 ipsum debent, ut ad speratam admis-
 sionem veniam impetrandam sufficiat,
 pluribus explicando.

I. Si virtutum singulæ aliquid de
 Divinis perfectionibus parti-
 cipant, affirmandum erit, virtutem Pœnitenti-
 tiæ, participare aliquid ex illo odio,
 quo Deus in peccatum fertur; unde
 consequens est, quod, quas observa-
 mus Divino hoc in odio conditiones ac
 dotes, eas etiam imitari pro modulo
 debeat voluntas Pœnitentis ad hoc,
 ut rectè se habeat. Est autem odium
 divinum erga peccatum stabile ac fir-
 mum, est universale, & longè effica-
 cissimum. Tale si etiam nostrum o-
 dium necesse est, sic ut quisquis non in
 speciem dolet, abhorreat constanter à
 culpis, seu jam contractis, seu contra-
 hendis; ut abhorreat ab omnibus, nul-

l. P. Segneri Christi. Instr. Tom. III.

A a 13.

la dempta; abhorreat denique non tantum nudâ cognitione & speculatione, sed insuper re ac facto, cunctas deinceps quam efficacissime impediendo. His Pœnitentiæ dotes omnes ac singulas divinâ quadam ratione Spiritus Sanctus iis verbis completus est: *Convertere ad Dominum, & relinque peccata tua, & minus offensa.*

Eccl. 17. 11.

I.

III. Et primò quidem vox *Convertere* non obscurè primam dotem exprimit, stabilitatem inquam, de qua dictum est. Quid est, AA. Dilectissimi, confiteri, quid pœnitentiam agere? Est ad Deum converti: *Convertere ad Dominum.* Valde dolendum est, quòd Sacerdos, qui aures confitenti præbet, non rarè cum laborat, quantâ potest contentione, in impij cuiusdam animo excitare justum amittendæ salutis metum, hæc, hæcve similia verba responsi loco audire debeat: *Verum est, mi Pater, quòd anniam complures sunt, ex quo saepe Deum offendi; sed non desui partibus meis, quominus de peccatis his me sacro in foro accusarem.* Itane, semper te accusalli! an autem & conversus es? hic rei cardo vertitur; nec enim Confessio, ut multi hallucinantur, negotium est, quod verbis in ore naris peragatur; necesse est id intimis animi sensibus geri; non extremâ in linguæ cuspide, sed imò in corde vera pœnitentia locum habet. Confiteri, repeto, est converti ad Deum: *Converte ad Dominum.* Unde oportet non admittenda minus, quàm admittenda odif-

se; admittenda quidem, illateni delectando; admittenda verò, firmissimè mi proposito nolendo. Si ab altero alterutrum, non est spes occidendi à Deo gratiæ. *Nisi converteris, non eris, gladius suam vibrationem.* Hoc est altera evadendi via, aut hoc angusto ponte transire oportet, aut magis Decreto inquam opus est, quo certum obfirmes ad non peccandum in cetero illo tempore, quacunque occurreris, quacunque occasione; aut magis hoc æternam est pereundum. *Convertentes (si tamen estis Pœnitentes, & non estis irridentes) mutate vitam.*

IV. Hinc via ad Cælum amplius est, ut tuo nos Oraculo Servare nollet edocet. *Quam ardua via est, quæ dicitur ad vitam!* Non enim linguæ, sed Sacerdoti enumerando errata, contentete sufficit: animus convertendus est decreto se de cetero emendandi immobili, totiusque rerum ordo invertendus. *Adora quod in cœlesti; peccata quod adorasti.* Sic Clodovani Galliarum Regem, sacris undis ablerendum, S. Remigius affatus est: adterda nimirum deinceps Crux, quæ traditi consuevit; cremanda Idola, quibus thus adolebatur. Ita hæc verum quisque in animum inducat, reportet, pœnitentiam simili ipsorum verborum formulâ alloqui, & distatè denuntiare; quòd si altero hoc Baptismi ablui & expiari velit, necesse sit odifere, quæ amaverat, amare, quæ oderat; odifere: *Adora quod in cœlesti; peccata quod adorasti.* Atque hoc est vera pœnitentiam agere, quia est verè converti.

verū. *Convertere ad Dominum.* Et obque hoc confiteri aliud non est, quam lavari. Penitentis induere, & curvati, ut remus curvatur in aqua, & sicut in ludibrio. *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me.* Vix est aliquid, quod Christus in Republica ita me consterneret, quam hæc Servatoris nostri verba; tum observos, scilicet eorum horum Penitentium tantum esse numerum, ut populum consentent: *Populus hic.* Plurimum officium se facere suam putant, labiis tantum dicitur: *labiis me honorant;* nec interim peniti habent, quod non ad Deum non redeat: *Cor autem meum longe est a me.* Unde dubium nulli AA. nullo modo esse debet, quin necesse sit ut horum erudiri & excitari paratores non possint, quam si decreta huius necessitas in animum ipsis reprobetur: neque enim Dæmon, assistentia S. Virg. Teresii, alia arte magis animi suam prædam agit, quam sicando, ut sui pro Tribunali Penitentia aculatione manca sit, & nullius operis, dum propositum se emendandi firmam ac stabile, quo sine umbra est omnis Penitentia, summam se servatam in incertis desideratur.

V. Trii præ cæteris hominum generi ad monitione hæc indigent, eamque alie in animi demittant oportet: scilicet, quos ad peccandum egestas impellit; qui actare se de peccatis loquuntur; qui quæ pravam peccandi assuetudinem contraxerunt. Ut enim quod multorum hominum genus, arduum ac difficile hoc propositum experitur, illud est erodere, lape id in quolibet

desiderati. Primum siquidem, abiciunt se nonnunquam ad pedes Sacerdotis nonnulli, qui se distinxerunt se purgare sibi videntur, si dicant: *Mi. Pater, quid vis, ut agam, si aliunde non suppetit, quo vivam? Non animi causa, sed necessitate compulsus pecco.* Primum miseranda anima! Eo, redactam creditis supremi Numinis Providentiam, ut alere jam non possit eos, qui sincere ipsi servant! tam cæca estis, ut non advertatis, sic confitendo vos noxas vestras geminare? Quæro enim ex vobis: ubi est vita corrigenda propositum? Si necessitate peccatis, nondum conversa dici potestis, quoniam etiamnum durare necessitatem videmini affirmare: hæc autem non sublata; non est sublata causa, quæ hactenus sola, ut asseritis, ad peccandum impulit. Aperite tandem oculos, ut agnoscatis (ita monet S. Augustinus) eum, qui hactenus pascere voluit ingratum & perduellem, posse etiam, & velle pascere fidum & obsequentem. *Pascite Deus contemnentem se, & deservet timentem se?* Et si forte, id probandam fidem tuam, desideratam operi ac subsidia ille differt, cave animum abiciatis; responde sollicitanti te Dæmoni, quod Babylonici illi adolescenteres respondere Regi Nabuccodonosori, cum eorum oculis fornacem ardentem objecit: *Ecce Deus noster, inquietabant, quem colimus, potest nos de maxibus tuis, Rex, liberare: quod si noluerit, notum sit tibi, Rex, quod Deos tuos non colimus; & statuum auream, quam erexisti, non adoramus.* Sic loquatur necesse est, quemcunque premunt angustia

TRI
mus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gustia. Certum est, dicat oportet, quod Deus hanc meam inopiam, hanc egestatem tubere potest. Sed si aliter illi visum est, non erit Mandus, quod fixum ac ratum mihi sit, non averti à Deo, summā Bonitate, per omne deinceps ævum, ut ad execranda mea comoda me convertam; & sciat hoc cum Mundo etiam Internus. Sic constitutum animo oportet esse illum, quem ad offendendum Deum rerum penuria impulit: id autem, quàm premente egestate sit arduum, nemo non videt.

VI. Nec difficultatis minùs in concipiendo ejusmodi decreto illi experiuntur, qui ad eò depuduerunt, ut de sceleribus suis glorientur, illa jactitent, aliis enarrent, & tanquam re præclare gesta triumphent. Quo enim isti impulsu movebantur, ut execrentur plùs quàm omne malum scelera, quæ, saltem ut nullius momenti malum, reputarunt hæcenus? *Quasi per risum stultus operatur scelus.* Quà loquendi ratione id indicare Spiritus Sanctus voluit, quòd, sicut risus causa esse solet macula quædam, aut deformitas, quæ damni nihil afferat, *Ridiculum est defectus quidam ac turpitudinis sine dolore;* talia nonnullis etiam scelera videantur: unde quàm creberrimè turpitudines suas jocos elevant, nullo respectu narrant, sine pudore vulgant, & tandem ineptissimè de iis glorientur. Rebus autem sic stantibus, nemo non videt, quàm sit plenum difficultatis firmissimum posthac non peccandi propositum. Nihil non mali portendit in periculosè

decumbente vultu nimitum vivida. *Facies vivida nimis, mala.* Non in argumento est, morbi violentiæ & malignitate perturbatum esse, quòd in corpore humorum est ac foetidum. Idem ego de impudentibus his pronuntia vero, quos pudeat esse bonos, & gloriosum videtur, esse confectos. Vultus tam vividus ac scintillans, in agro valetudinis tam deserta, indicio mihi est, intima hujusmodi felicitis animæ sursum deorsum verè esse omnia; amissam fidem, et ipsa salutis spem vix ullam superesse.

VII. Longà tandem peccati consuetudine depravati summa usque ad ipsi difficultate laborabunt, in Penitentia ope converti velint. Enim verò multoties, dum sua enormia peccata, audire est eos, ita cum deo dote loquentes. *Alter facere non possem. Quid tandem me vis agere? Attendam mihi, quantum valeo.* Et huius tandem indolis eorum decreta sunt. Deum bonum, quàm firmo & inconcussa! Corallium principum plantarum in censu ponitur, tunc ubi inducitur, lapidum in numero habetur. Sic & peccatorum depravatorum animus se habet. Peccata contexta que Numinis injuria cum est obstinationem miseris redegerunt, in ex virtute vivere haud sanè possibile ipsis videatur. Sic autem perfunctus quis credat constantissimè illud ipsum exequi decernere? O miseram horrentis sortem, qui huc delapsus est! Si eorum ex numero, qui me audiunt, nemo hujus farinae esset, meminisset ille diligenter, solis verè convertito-

P. SEGNE
HOMO CRISTIANE

veniam promissam. Dixi: aut
alter vivendum, aut pereundem est.
Aliud superesse non putem, quam ut
qui talis est, precibus calidissimis à
Deo obget, ut dum ad Pœnitentiam
animam ipse se parat, cor ipse Deus
emolliat; quod quidem se facturum
proponit. *Auferam cor lapideum
se carnis eorum, & dabo eis cor car-*

VIII. Atque hoc ipsum universim
Pœnitentibus omnibus inculco: dis-
sente tandem timere ob tantam varie-
tatem & mutabilitatem, quam in vo-
bis experimini, post susceptum toties
Pœnitentiæ Sacramentum. Omnem
ipsius causam referere soletis in fragili-
tatem vestram: sed hæc etsi nonnihil
conferre possit ad tã celeres relapsus,
metuo tamen, ut ipsa plurimum con-
ferat: pronis est, ut et edam, sæpius ab-
solutam suis numeris conversionem a-
nimis abesse. Videte, monet S. Au-
gustinus, lupum illum, qui festinus &
frox ad gregem macandam accurrat.
Si Pastores, si eorum canes, lupinã fe-
rociam provisã, exeant magnis animis
ad furem hunc abigendum, enim verò
sua ad latibula se bellua tremens pro-
cipit. An ideoo mutatum quis lu-
pum alleret, & in Agnum conversum?
Equidem ille lupus est, quamlibet nõ
jam superbus ac minitabundus, sed
avidus & dolens videri velit. *Lupus
vocat fremens; lupus redit tremens, lu-
pus tamen est fremens & tremens.*
Hæc est omnium certissima ratio, cur
tam cito ad vomitum redeant plurimi
Pœnitentium, qui paulò antè à facto
tribunali demisso capite redibant. A-

gunt, quæ prius egerant, quia sunt il-
li, qui prius fuerant: & tota, quam præ-
se ferebant, mutatio exterior erat, vel
quia in eos Confessarius nonnihil in-
vectus erat, vel qui solenniores erant
dies, vel quia ad extorquendam abso-
lutionem videbant necessarium, ut a-
liquanto ante Confessionem tempore
se tantisper trefrenarent. Sic illi maxi-
mè Pœnitentiam agunt, qui res alienas
rapuerunt, quin unquam reddant;
sic illi, qui scandalorum, suspicionum,
& damnorum in existimatione prop-
riã prætextu, vel domi lupam ali-
quam, vel alio loco alunt; & quam-
quam per sacri jejunii dies Conciona-
torum vocibus territi videantur, non
culpam tamen, sed, qui eos manet,
ignem metuunt. *Lupus redit tremens.*
Ponunt quidem audaciam in peccan-
do, non tamen ponunt propensionem
ad peccandum: & sic non nascitur
eorum in animis pœnitentia, quæ, o-
dium Divinum imitata, omnem con-
stantissimè abominetur iniquitatem:
& respicere iniquitatem non possit.

II.

IX. Altera genuinè Propositi dos
& conditio est, ut peccata detestetur
plurè omnia, eo solum, quia peccata
sunt, sitque decretum abstinendi à sin-
gulis & universis, nullo dempro, qua-
lem ad dolorem detestationis inque
exemplo nos suo Pœnitentium specu-
lum Regius Propheta provocat, *Ps. 112:*
*inquit, viam iniquitatis odio
habui.* Neque hic defunt Christiano-
rum è numero, qui deficiant. Sunt
enim, qui sacrum Judicem sic allo-
qua-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quantur. Hoc tantum peccati genere (& expriment, quod sit) deliqui ; alterius me rem non feci. Non rapio aliena, non fallo, non detraho, nec aliam quemquam iniuria afficio. Ab hoc tamen, ad quod tam pronus sum, peccato haud satis video, quomodo abstinere possim. Hoccine Propositum peccata complectitur omnia ? Non tantum Fures, Fraudulentos, Detractores, Homicidas odit Deus, sed Peccatores, & peccata detestatur planè singula & universa. Nec dissimilem oportet esse detestationem nostram, si tamen veram & efficacem adamus ; sed Divini instar odii abhorreere debet omnibus sine ullo limite. Convertere ad Dominum & derelinque peccata. Cuncta omnino, cuncta relinquenda, & nec uni alicui oportet affici. Cromatius gravi tentatus in valetudine oppem à S. Sebastiano petiit ad sanitatè recuperandam. Enimverò libenter etiam, reposuit Martyre Sanctissimum, dummodo statuas Idola frangere omnia, quæ divino hæcenus cultu adorasti. Accepit e conditionem Cromatius ; cum tamen idola fregisset cætera omnia, uni præ reliquiis charo & venerabili pepercit : unde licet illi rite ac bene precatus esset Sebastianus, morbus tamen remisit nihil : donec à Sancto rogatus : numquod fortasse uspiam adhuc superesset Idolum integrum ? candidè fassus est, superesse, sed unum duntaxat. Hæc proinde confestim in frustra abiit, & integra Cromatio rediit valetudo. Ita & vestro è numero quispiam Sacerdotem accedit non æger modò, sed planè

Survius in
vita.

mortuus, & vitam sibi petiit restitui, dum cupit à noxis abfolvi. Nullus, inquit Sacerdos, in me mora erit, sed hunc ad finem consequendum frangenda sunt idola omnia, hæcenus tanto adorata ; necesse est, statim remissimè, non peccare deinceps, quæcunque ob causam. Si tu interin dilectum tibi idolum aliquid servare vis, affectum, inquam, vigentem ad voluptatem illicitam, lucrum inultum, vindictam, aut quodvis aliud gravioris delicti genus, frangas licet idola cætera, & abomineris quodlibet peccati genus, nil tibi Sacerdotis ministerio proderit, nec sua miseræ vitæ restituatur. Qui offendit in non factus est omnium reus. Si oportet carina, si prora, ac puppis firmata fuerint, pateat autem alicubi ea lacerata, an non id satis est, ut salvetur ? Dicis : Non furor, non mentis, non sanæ alienæ, non rei nocæ, non lo alio non urgeor, quam illo, ad quod tam proa natura est. An non videtur hoc unum latis esse, ut mergaris in illo igneo, si non occupas, & decerto stabili, abstinendi à peccatis omnibus, periculum prævertis ? Maxime cum non raro illud unicum sit etiam maximum. Saul vulgus occidit, Regem servavit, & Apprehendit Agag Regem Amale. h. coronæ, ante 17. autem vulgus occidit in ore gladii ; sed & huius furturis homines faciant. Una illa, quam dicunt, fregisset mille nas noxas continet ; & ipsi utram hanc servant, nec attendunt, quod cæteras inter ut Rex emineat, atque una

P. SEGNE
HOMO CRISTIANUS

... ipsa & sola pro ueoem millibus com-
 ... ut ad Regem Davidem dictum
 ... Notis proinde quilibet, Legem
 ... non pari eiusmodi exemptio-
 ... : totius cordis ipsa est domina,
 ... proinde sibi vindicet, ut ratio
 ... ; sic ut si tu è diverso partem
 ... laboris seruare tibi, licet al-
 ... vicaris non inuitus dare, Ipem
 ... nullam habéas super. *Divi-*
... eorum: nunc interibunt.
 X. Sicut porro Propositum ita la-
 ... patere debet, ut peccatum omne
 ... habeat, ita necesse est, ut fug-
 ... hanc à culpis imperet omni in e-
 ... , quocumque rerum statu, loco
 ... ac tempore. Est, qui se
 ... dicit: *Si alius quisque hoc*
... imperaret, enim: ego non ob-
... ; sed cum herus imperat,
... ? heris necesse est cervicem
... obedi. Quid ergo? an
 Deus, Dominus ac herus tuus non est,
 ... non est Dominus Dominorum o-
 ... ? Vade, quisquis es, nec enim
 ... Confessio prodest quidquam: &
 ... ubi forte in aliquem incideris, qui
 ... verbis te absolvat, certus esto, si
 ... fides, quòd tam non pro-
 ... quidquam, ut etiam plurimum
 Hoc non est curare, sed si ve-
... est: occidere. Nec
... illorum est ratio, quibus fixum
... nunc quidem fortiter ob-
... , sed in omne futurum tempus hoc
 voluntatis decretum se non extendit.
 Hoc ex genere sunt miseræ illæ, quæ
 ... porro dare sollicitanti abnuunt,
 ... sed eo fine, ne suas spes, quas habent,
 Sed finite, jungantur illæ

coniugio, & tum videre, an pari fasti-
 dio reiectura sint turpes amatores
 suos, quo illos nunc à te repellere vi-
 dentur. Hoc non est animum & cor
 vacuare, ut vas plenum aqua, sed ut
 saccum frumento plenum. Subet ta-
 men Deus, ut sic effundas, quæ noxia
 in illo sunt, ut ex vase aqua effunditur.
Effunde sicut aquam cor tuum ante con-
Th. 2. 19.
spetum Domini. Nam qui frumen-
 tum effundit è sacco, sperare potest,
 quod denuo implere illum eodem fru-
 mento possit. At aqua è vase in ter-
 ram effusa denuo colligenda spes est
 nulla: actum est de illa. Equidem
 non parùm hoc quoque ex capite mul-
 tis peccatoribus metuo, quorum si in-
 tima pervidere concessum esset, appa-
 reret enim verò latere ibi tacitam vo-
 luntatem redeundi, post Sacros & fe-
 stos Mysterii Religionis nostræ dies,
 ad ludum pristinum, & sylvam anti-
 quam, & onerandi denuo sinum quis-
 quiliis, quas abjecerant. *Postquam a-*
Arist. 1.
liques peperere, rursus alios in utero ge-
6. hist. c.
runt, ac superfecerunt. An non faten-
 dum, tales esse aliquorum Confessio-
 nes? Sub ipsam illud tempus, quo ve-
 luti pariunt delicta aliqua priùs ad-
 missa, de aliis subinde admittendis co-
 gitant, dum cor eorum parit, alium
 in factum iterum gerit in utero. Id
 autem inde nascitur, quod fermè cul-
 pa, non ut culpa est, horrore sit; sed
 fructus tantùm culpæ timeantur, qui
 non parùm noxii prævidentur. Multi
 proin nullo bono suo consentunt, &
 dum videntur sibi animum ab omni
 prorsus labe purgasse, ne primas qui-
 dem fordes elucunt. *Generatio, quo*
 152

TRJ
 nus

Prov. 3. *Hi munda videntur, & tamen non est levis a fordibus suis.* Nec temerè Generationis voce hic Deus utitur: eà enim indicare vult, non usum alterumve, & rarò admodum tales reperiri; sed plures sunt, quàm vos opinemini, qui ideo hæc mea monita, ut nimis anxie religiosa ac rigida, parvi facitis; cum tamen sint ex iis, quæ vobis non utilia tantùm, sed planè necessaria esse; præterquam ulla alia, plus satis scio.

III.

XI. Quantum autem in hoc vestro de meis documentis sensu ac iudicio à vero aberratis, haud paulò manifestius patebit, si tertiæ etiam, de qua initio dictum est, conditionis memores, cum eà propositum vestrum contuleritis: tum enim apparerebit, quàm multum illi desit. Est autem tertia Divini odii prærogativa, quo peccatum abominatur, virtus eius potentissima, quæ illud re ipsa in Cælo, Terrâ, Inferno etiam, quin & in Filio suo Unigenito persequitur, cum tamen hic peccati habere in se potuerit nihil, præter speciem & similitudinem. Sed vel hoc satis erat. Est certum quoddam generosorum Canum genus, quæ Antipathia occultâ non vivas tantùm Bestias discernunt, sed in pelles etiam earum sciunt. Sic Iustitia Divina tam acerbè in nostrum Redemptorem amantissimum defurvit, etsi peccati vel umbrâ immunis esset, tantùm quia Peccatoris indutus exuvias vadem se grandis illius debiti constituerat. Haud equidem videtur majus efficacæ odii

Divini, quàm istud posse esse argumentum. Qui ad vulnerandum vestrum non dubitaret obstantem illum unicum gladio transfodere, ac sic rectè diceretur efficaciter vobis mortem inimici. Huic igitur Divini odii virtuti ac efficacæ vestrum conferte scelerum penitentiam, vestra decreta, & tum quid de eorum perfectione virtutis sentiant, edicite. Heu quæ virtus! Præter Confessiones nonnullorum Indivinis arboribus persimiles sunt, quæ foliis tam latis, tamque firmis latibunt, ut chartæ instar scribentibus deserant, fructum interim profecerunt omnino nullum. Volunt mirum aliqui vite errata, se emendare, re ipsa planè nunquam corrigunt. Si emendarent se saltem tantulum, & tum ad sacrum tribunal referrent, parcus quidè & velut excoerent fructus foret, foret tamen aliquis hoc dolendum, quod aliud in oculis sensus non incurrat, nisi pulcherrima promissorum, & ostiosorum verborum folia, semper tamen instaxerunt. Nemo nescit, illos ad Nuptias Evangelicas invitatos variis absentiam suam prætextibus purgare conatos. Pimus se villam emisse agebat, quam vendere necesse sit; alter se iuga bovum quinque emisse, quos oporteat probare, tertius cæteris animosior, uxorem à se ductam, eaque causâ venire non posse. Ita narrat S. Lucas, nobisque indicat, quænam illa sint, quæ ferre prætextore mortales solent, quò minus divinis Legibus & inspirationibus obtemperent. Aliam rationem S. Mar-

P. SEGNER
Homo Christianus

quæ sibi immobilis constat, rapit post se Memoriam, Intellectum, Irascibilem, Concupiscibilem, reliquasque vires ac facultates inferiores, ac subiectas, plangit omnes, efficitque, ut, quod iubet ipsa, cum fide exequantur. Ubi proinde non est cernere hanc obedientiam, hanc executionem, argumento est, serium etiam voluntatis decretum abesse. *Non utique plana imperat: ideo Confess. non est, quod imperat: rectè affirmabo l. 8. c. 9. cum S. Augustino. Loquitur voluntas tua, sed pleno ore non loquitur: vocem dentes & labra præpediunt: ideo facultates cæteræ immotæ hærent; nec obtemperant. Serio imperat, loquere voce altâ, distinctâque, & tunc cognosces, quid inter voluntatem & voluntatem interfit. Si plana esset, non imperaret ut esset, quia iam esset.*

quæ sibi immobilis constat, rapit post se Memoriam, Intellectum, Irascibilem, Concupiscibilem, reliquasque vires ac facultates inferiores, ac subiectas, plangit omnes, efficitque, ut, quod iubet ipsa, cum fide exequantur. Ubi proinde non est cernere hanc obedientiam, hanc executionem, argumento est, serium etiam voluntatis decretum abesse. *Non utique plana imperat: ideo Confess. non est, quod imperat: rectè affirmabo l. 8. c. 9. cum S. Augustino. Loquitur voluntas tua, sed pleno ore non loquitur: vocem dentes & labra præpediunt: ideo facultates cæteræ immotæ hærent; nec obtemperant. Serio imperat, loquere voce altâ, distinctâque, & tunc cognosces, quid inter voluntatem & voluntatem interfit. Si plana esset, non imperaret ut esset, quia iam esset.*

XII. In celebri illâ urbis Ostendanae obsidione militum nonnemo de Am. pessimâ blasphemandi assuetudine *div. p. 3. c. 17.* eductus erat, ut palàm profiteretur, non posse se à tam prævo usu desistere. Cùm autem tubinde gravi pressus inopiâ, vitæ subsidiis destitutus, malèque reclus, stipem à Sacerdote quopiam rogaret, hoc accepit responsi. Si tantum tibi est animi, ut sequi me unius horæ spatio velis, & omni interea temporis abstinere blasphemiam, en aureum, quem à me accipies, nummum; & cum dicto, nummum ostentat, abique. Sequitur miles, aureâ illâ tractus illecebrâ. At Sacerdos destinato consilio per media castra viam legit, & nummum aureum manu erectâ præferens, obit singula

quæ sibi immobilis constat, rapit post se Memoriam, Intellectum, Irascibilem, Concupiscibilem, reliquasque vires ac facultates inferiores, ac subiectas, plangit omnes, efficitque, ut, quod iubet ipsa, cum fide exequantur. Ubi proinde non est cernere hanc obedientiam, hanc executionem, argumento est, serium etiam voluntatis decretum abesse. *Non utique plana imperat: ideo Confess. non est, quod imperat: rectè affirmabo l. 8. c. 9. cum S. Augustino. Loquitur voluntas tua, sed pleno ore non loquitur: vocem dentes & labra præpediunt: ideo facultates cæteræ immotæ hærent; nec obtemperant. Serio imperat, loquere voce altâ, distinctâque, & tunc cognosces, quid inter voluntatem & voluntatem interfit. Si plana esset, non imperaret ut esset, quia iam esset.*

XII. In celebri illâ urbis Ostendanae obsidione militum nonnemo de Am. pessimâ blasphemandi assuetudine *div. p. 3. c. 17.* eductus erat, ut palàm profiteretur, non posse se à tam prævo usu desistere. Cùm autem tubinde gravi pressus inopiâ, vitæ subsidiis destitutus, malèque reclus, stipem à Sacerdote quopiam rogaret, hoc accepit responsi. Si tantum tibi est animi, ut sequi me unius horæ spatio velis, & omni interea temporis abstinere blasphemiam, en aureum, quem à me accipies, nummum; & cum dicto, nummum ostentat, abique. Sequitur miles, aureâ illâ tractus illecebrâ. At Sacerdos destinato consilio per media castra viam legit, & nummum aureum manu erectâ præferens, obit singula

B b mi

militum contubernia, locaque maxime milicium caetu frequentia, pone sequente, quem dixi, milite: quem ut alii videbant, ita vel excipiebant sanis, vel diceris iacesserebant. Quis crederet? Miles ita ignominiosè suis à commilitonibus, qui probè hominem noverant, habitus, stimulabatur identidem ad solitas blasphemias; non prorupit tamen in ullam, linguam non frenans solùm, sed iterum iterumque admordens, ne pravo illa more voces sacrilegas effunderet, donec illustratà hac ratione magnà castrorum parte à Sacerdote promissum nummum acciperet, adiecto salubri documento, agnosceret, posse corrigi inveteratam blasphemandi assuetudinem, dummodo seriò velit. Nec dubito, quin non paucis simili remedio sanitatem restituere possem; qui modo toties ingeminant: *Non possum*. Non potes, quia non vis; sed, si multam, velles: constans autem, & forte illud voluntatis decretum non adest. *Exterùm: Si volueritis, & audieritis me, bona terra comedatis*: in qua Dei verba sic porro commentatur S. Joann. Chrysostomus: *Videsne solà nobis opus esse voluntate? voluntate inquam, non qualibet & vulgari, sed exquisitâ.*

Prolog. in Ioan.

XIII. Erit, qui querat: equodnam autem indicium est, quo discernere liceat, esse in nobis voluntatem & propositum eiusmodi efficax? Enimverò digna est responso hæc questio: nõsse enim, quod queritur, inter præcipua arcana est salutis consequendæ; cum Infernus tam sit plenus propositis & decretis eiusmodi mo-

bilibus & imbecillis, quàm plenum est Cælum decretis fortibus & incunctis. Primum igitur voluntatis eiusmodi efficacis dignoscendæ signum est, si illa ab omni absoluta sit conditione, prorsusque à nullâ pendeat, decedit tribunal sacrum femina tantè sanè casta; interrogat Iudex, ratione habeat, à turpi quaestu & commotio desistere; illa: *Si Deus placet, inquit, corrigam vitam: si curiam tantum habuero, non redibo ad ista flagitia: si ille, si inquam, ille me parum sollicitavit, tunc tandem spero totius vite mee finem adesse*. Miseram re! Istud si, si, murus est, qui se inter & divinam gratiam intercedit: naufragum fiet, ut huic animus tuus iungatur, quamdiu intermedium hic paries fuerit: evertatur necesse est. Necesse est, inquam, decernere sine ullâ conditione, abstinere à scelere, sive tentet & provocet, sive non provocet sceleris socius. Quidquid unquam acciderit, quæcunque sit rerum hominumque combinatio, quidquid contra movetur, oportet decretum tuum firmum stare & inconcussum, non subverti fulcris his dubiis, quæ tam parvum fulcrum tuum fulciant, quàm parva debilibus sustentaculis innitentur abimus jam ad casum prorsus.

XIV. Adhuc certius voluntatis tue apparebit virtus ex collatione operis. *Proposuit optime manifestare pro operationem*; ait S. Thomas, via ascendarum animi motionum periculis. Ad hunc lapidem Lydium examines oportet decretum tuum, ac tantum momenti negotio fallaris; quæ-

P. SEGNE
Homo Christianus

iam ex hoc decretorum & proposito-
rum efficaciam salus tua pendet, & gra-
tia delictorum. Sic igitur te ipsum
alloquere. Tot jam annis in luto isto
obscuro hæreo, ecquid, egi, ut inde
emergerem? Tot jam annis cum ira-
tensibus, cum litigandi se offert occasio,
erupto in blasphemias: quid egi, ut
eandem Inferorum linguam loqui de-
ficerem? Tot jam annis odio fe-
ro intestino adversus inimicum illum
veneram; quibus precibus, quibus pieta-
tis in Deum officiis institi, ut tam noxiã
inimici peste divina me Bonitas libera-
ret? Deprehendes enimverò hoc in
eternam, tam longo temporis inter-
vallo, te aliud non fecisse, quàm ut se-
culi ceterumve sacro Arbitro reum e-
ssimodi scelerum sifteres. Et hanc
te voluntatem robustam dices & effi-
caciorem? Si videres Dominum ædium,
incendio conflagrantium; assidere
illorum limen, & ad ignem hunc
manus sequere totum calefacere, an in
veneram inducere posses, acerbo do-
minum illum luctu ædium suarum
pœnarum prosequi? haud sane exi-
stimem. At crederes profectò, si vi-
deres illam, celeritate & conatu quo
posset maximo, afferre aquam, vici-
norum magnis vocibus opem implo-
rare, iustum deorum currere, medi-
um ingredi flammam ad res chariores
pretiosioresque depascenti igni tem-
pori subtrahendas, reponendasque in
toto. De me autem quereris, si pro-
pulis tuis ore prolatis, licet fa-
cta consequantur nulla, non credo?
*Non est perfecta voluntas, nisi sit talis,
quæ opportunitate data operetur.* S. Tho-

ma assertio est. Minus promittere,
& plus præstare, salus erit animi tuæ:
verba enim, femella sunt, & idcirco
Stygius Phæro eorum rationem habet *Exodi.*
nullam, sinit ea multiplicari quantum *I. 16.*
libet. At facta, masculi sunt, quos
odio prosequitur tam infesto, ut ne
unum quidem servari permittat. Vide
quæso, quomodo Deus Pœnitentes
ad voluntatem seriam exciter allatis
suprà verbis: *Convertere ad Dominum,*
& relinque peccata tua, & minue offen-
dicula. Convertere decreto &
proposito efficaci: relinque peccata
non aliqua, sed omnia; minus offen-
dicula, tolle pericula peccandi propo-
sito firmo, quod non nuda contem-
platione contentum rem ipsam non
aggrediatur, sed quod difficultates
complanet; quas etsi omne tollere
non licet, quamdiu molem hanc car-
neam circumferimus, leviores tamen
redui oportune possunt, & plurimum
ipsis roboris tolli.

XV. Adverte proinde, duobus ma-
ximè modis minui posse succumbendi
pericula; primùm si tibi de armis
pluribus melioribusque prospicias;
deinde si hostem exarmes. Utroque
hoc medio utendum est, si tibi cordi
est efficere, ut propositum firmum sit.
Tibi igitur primùm de armis pluribus
providendum. Quare si crebro sordidis
illis voluptatibus inquinare te solitus
es, quid tibi agendum? Si seridè libe-
rari hac contagione cupis, decernas
oportet sapius ad Pœnitentiæ tribu-
nal adire. Imò, ut melius rem tuam
agas, accedendum est etiam, antequam
labaris denuo: sic enim sanaretur
vulnus,

vulnus; quod si nondum obducta cicatrice refricetur, nunquam amplius torum coalescet. Insuper saepe etiam fumendum Divinum Eucharistica epulum; mande ac vesperi preces ad Deum, ad ejus opem petendam, magno studio fundenda; Matris Virginis patrocinium omni industriâ prestandum; & Divorum præterea Divarumque alicui, cui magis devotus sis, studiose supplicandum. Lectio- ni etiam factorum librorum multa & sedula danda est opera. Audiendi crebrius & diligentius Oratores sacri; incruento Sacrificio majori adstan- dum animi corporisque compositio- ne; egentes frequentiore stipe suble- vandi. Hisce factitandis demon- strabis, serio te extinctas flamas velle; hoc enim est multam aquam affunde- re. At qui nihil agunt, ut agunt non pauci, non produnt, quod servatam, sed quod redactam in cineres domum exoptent. *Qui mollis est in opere suo, frater est sua opera dissipantis.* Spiritus Sancti effatum est. Perinde ac si diceret, Peccatorum, qui locus sit in mediis ad seriam emendationem ad- hibendis, & eum, qui destinato animo in peccatis hæreret velit, germanos planè fratres esse, quos inter nihil aliud discriminis intercedat, quam quod eorum unus sit major, alter minor na- tu, cæterà simillimos. *Qui mollis est in opere suo, frater est sua opera dissi- pantis.* Neque verò illa, quam quis in agendo sentit, imbecillitas incita- mento esse debet ad abstinendum et- jam deinceps illis emendanda vita præsidii, sed potius inducere debet

ad illis majori curâ perfectionem utendum, jungenda eleemosyna oratio, orationi ac precibus creb- riorum Divinorum Mysteriorum usus, hinc Concionum audientiarum frequentia, ut ita, eum singula hæc præsidia medi- ti facis non possunt, cunctis simul ab- hibitis socordia atque ignavia multâ curetur. Hanc nos indultriam nunquam docet, quam eum non leat em- mantes exanguis multo torpere fi- gore, & tardas esse ad motum, multa illas instruxit pedibus, ut hæc op- norum multitudo taurâ morem lentitudinem compeniet.

XVI. Altera imminuendi pericu- ratio *minus offensiva*, est in- stem armis exuere. Si te contingat, eidem cum Leone aliquo catere esse illigatum, an non id ageres, ut vel de- ingenii & corporis viribus, ut vel de- tes illi frangeres, vel hebetates vo- gues, vel fame saltem robar ac vitæ edomares? Atqui tu alia agis, ut non & persuadere tamen mibi vis, tibi pla- nè propositum vincere hostem, illi illi arma detrahendo. Alligatus est corpori tuo, quod ferocia omnes bel- luas superat. Quando tamen illi curæ fuit, ut hanc ejus ferociam sine mitigares? Pro eo, quod jejuniis & ciborum abstinentiâ maceranda esse caro, multi, iis potissimum diebus, quibus à Sacro Tribunali, & mensâ Eucharistica redeunt, popinas fre- quentant, & nobiliore te vino ingre- gitant, perinde ac si non alia suppet- ret sacros dies piè casteq; transigen- ratio, quam corpus multo ac delictio- re cibo potius saginare, Si Co- feli-

P. SEGNE
Homo Christianus

festinus jejunii mentionē faciat, tantum non, solo ejus nomine audito, animo multi linguuntur. Insuper tam non frangis dentes, tam non relecas ungues. Leoni huic, corpori tuo, ut magis te cerni hæc arma indies acuere: tam non fingis pravorum consortia, conventicula periculosa, ludos, jocos, remissiones animi & corporis oblectamenta, ne potius his magis inhies. An hoc est imminuere pericula peccandi? *Abus offendicula.* Neque tamen hic sermo mihi est de periculis, quæ proxima dicimus; de his enim aliàs, ob gravissimum rei momentum, teorica dicitur animum est: de remoris tantum loquor, in quibus non sæpe quiescit, aliquoties tamen quis cadit: quia tamen & concupiscentiæ & animalium appetituum vires augent, arma ipsi, & audaciam suggerunt, de iis, majori saltem ex parte, vitandis cogitandum est. Dum de vitio sermō emendandâ cogitatis; major quærendus à turbâ secessus; magis volucriet vivere oportet. Neque jam qui mihi occinat, nimis hoc durum est, & sic vivere, esse potius tristitiâ ac mactore mori, atque contabescere. Non est hoc mori, est aliter, & verè vivere. Magnes, cum attrahendi ferri virtute destitui capit, recepit vires præmissas, aliquot dierum spatio ramentis ferri sepultus. Idem experitur homo Christianus, postquam tepescere & languere in virtutum studio cepit; immò ejus in animo semimortuus jam est fides, si tot relaxationibus & remissionibus animi omittis, declinato aliorum vanorum mortali-

um consortio, sacratoribus saltem diebus, negotiis animi perpendendis tempus aliquod daret; nã ille amissum robur recuperaret. Quod si plura à quoquam exigere videor, quàm ut audire suadentem, & sequi velit, aut possit: aliquid saltem eorum præstet oportet, quia si cuncta repudiaret, quis crederet, eum de vitâ seridè emendandâ cogitationem suscepisse?

XVII. Quare ut plura reducam ad unum; *Oportet voluntatem rei applicare*, ut hortatur S. Joan. Chryllostomus, neque sterili mutandæ in meliùs vitæ desiderio contentum esse. Mercator profectò, egestatem opibus mutaturus, satis non habet in has desiderio tantum ferri, non soli acquiescit cupiditati; sed negotium magnis animis aggressus de navi sibi prospicit, transfigit cum Nauclero, naulum adnumerat, per tempestates & procellas, periculis non territus, veras auri venas inquirat; cum solâ voluntate ac desiderio divitem esse, emolumenti adferat nihil. Nos si volumus, *repente mutari possumus*, pergit idem S. Doctor, & *ex lucris auro fieri*; nam ad Dei quidem Gratiâ quod attinget, hæc volent nunquam deest: totum ergo rei momentum in eo situm est, ut velimus voluntate ejus generis, quam pluribus descripsimus; ejusmodi scilicet, quæ conjuncta sit operi, quod, velut extra se egressa, efficiendo, efficax appellatur. Sinite, depingam hîc vobis sub finem ejusmodi voluntatis effigiem in eventu omnis ætatis memoriâ dignissimam.

R b ; XVIII.

RI
nus

Prol. in
Evang.
Joan.

XVIII. Hugo Hetturia Princeps Serenissimo Orthonum sanguine procreatus, pueritiam magnâ vitæ puritate ac innocentia transegit, matris Villæ piâ sanctâque institutione usus. Sed blandientis dein fortunæ illecebris in transversum actus multiplici juventutum suam libidine scævavit. Hæc tamen inter ætatis flagitia Pietatem in Deiparam Virginem fovit constanter, illius cultui addictissimum se palam professus. Erat miser eorum ex numero, qui Mariam à Jesu separatam cuperent, ut experimento discant, fasne & impune alicui sit, fructum tractare contumeliosè, honore ac reverentiâ tuto, quâ arborem colit. Hoc tamen ipsum tam mancum Deiparæ colendæ studium Hugoni saluti fuit. Venatum siquidem aliquando egressus, dum haud procul Arni valle oberrans fatigationis, sitisque, quæ aridum guttur torquebat, levamen circumspicit, ecce tibi Puellam repente obviam habet formâ supra humanam, quæ calathum fructibus præstantissimis quidem, sed ita sordidis inquinatisque, ut nauseam aspectanti moverent, plenum offerebat. Hugo tamen sitis impulsus ardore manum extendit fructum aliquem prensurus: sed vix attigerat, cum manibus denuo elabi finit, vel oculis, ne dicam stomacho, tam scædas sordes, ac spurcitiem nauseantibus. Talis est (respondit tum Cœli Domina hoc sub schemate Hugoni se sistere dignata) tua in me pietas: bona quidem ipsa in se, ac multum laudabilis, sed vitæ tuæ sordibus pessimè conspurcata: hæc igitur quid-

me vis facere? Hæc dixit, & videtur desit. Ista tam plena amoris & virtutis hortatio id utique efficere Hugoni in animo debebat, ut scditatum suorum magnopere pertæsus, patri sanctiusque posthac, ut olim, Mæmur Virginem coleret. Sed eâ efficiendum nihil: nam etsi castus esse vellet, tamen & Juvenum lascivorum consortia, & sensuum oblectamenta sectaretur ut prius, mox iterum incæpit, qualis fuerat, frenis cupiditatis denno pessimè laxatis: unde necesse fuit, ut Virgo Mater mentis potentioribus ad bonam frugem revertentem revocaret. Cùm ergo novum venationi in monte Senario operam daret, crassa repente nebes vulum eripuerunt, tamque densus præceps cælo imber effusus est, ut Hugo, omisâ venatione, de latibulo circumspicere cogereetur. Effulsit igitur habentis ad spelæum quoddam feruntur subito autem, sanctissimo horrore plenum spectaculum se objicit. Pœnax erat eâ formâ, quâ ferrariorum officinæ solent: hæc circum nigerrimorum fabrorum manipulus, qui seminudi extrahebant è stannis massas ferri massas, sed capita, corda, crura, aliâque humanorum corporum in frustra sectorum membra, quæ in oculis imposita horrendis içibus conturbabant. Magos primùm, veneficosque fabros hos Hugo credidit, qui illas in montis labebras se abdiderant: quare cùm in ejusmodi hominum pœnus animo esset infensissimo, gravissimis in eos verbis sine metu invectus, tantaque se flagitia probe ultro professus est.

P. SEGNE
Homo Christianus

...us est. Hæc dum ille minax lo-
 quunt, fabrorum illorum aliquis ad
 os speluncæ accedit propius; & par-
 tibus ista, inquit, patiens, neque
 enim pos Magi, sed divinæ Iustitiæ mi-
 nistri sumus; & his suppliciiis macta-
 mus mortales aliquos, obsecris volu-
 ptatibus olim deditos; expectamusque
 propediem Hugonem quempiam, Re-
 gionum istarum Principem, qui &
 spe, ubi in manus nostras venerit, li-
 bertatem suam penas hæc super in-
 eunde liberaliter luet. Hæc tandem
 spectra audientis videntisque Hugo-
 nis animum immutauerunt penitus. A
 specto enim ad suos sine morâ rever-
 tos, alius planè à se ipso videbatur.
 Mox obfirmato ad fugiendas efficaci-
 ter penas, quas comminantem per
 hæc spectra Deum audierat, animo
 statuit, feriis quibusdam Sacratiori-
 bus suâ pelâm Florentinâ in urbe fa-
 mæ flagitia. Quare inter Ravenna-
 tum Archiepiscopum, qui tum fortè
 sedis Apostolicæ Legatus aderat, &
 Eustachium Præfulem Florentinum
 mediis, ad summam eius urbis ædem
 ibat; istud identidem admirabundo,
 qui ex totâ latè viciniâ confluxerat,
 populo ingeminans: *Hugo posthac
 non erit Hugo: Hugo posthac non erit
 Hugo.* Nec aliter fecit, ac dixit, in
 alium planè hominem mutatus.

XIX. Nunc mentem ad hæc eius
 verba advertite: *Hugo posthac non
 erit Hugo*: horum enim causâ totam
 hæc narrandam sumpsit historiam.
 Hæc est potissima in Pœnitentiæ Sa-
 cramento difficultas; hæc sunt illæ an-
 guis, per quas transeundum est

serpenti, ut pellem exuar; hæc est il-
 la petra scabrosa: decernere constan-
 ter & inviolabili proposito, non esse
 posthac, qui fueras; sic ut quisque,
 suo saltem in animo, dicat: Non ero
 posthac, qui fui; emendabo, quæ pec-
 cavi; eròque planè alius: & quia hoc
 volo, non autem *vellem* tantum, fu-
 giam deinceps loca illa periculosa,
 in quibus tam pronum esset denuo la-
 bi, lacris Pœnitentiæ Eucharistiæque
 Mysteriis utar crebrius, confugiam
 ad preces, & opem ac patrocinium
 Custodis mei Angeli, Cælitum meo-
 rum Advocatorum, Matris inprimis
 Virginis, quæ omnium in terris Pec-
 catorum mei similitum aylum est pa-
 ratissimum, postulabo: nec dur-
 rum mihi erit amplecti remedia om-
 nia, quæ Confessarius mihi vel im-
 perarit, vel suaserit.

XX. Hoc demum genuinum est
 propositum; hic est actus voluntatis,
 non vacillantis, sed firmæ. *Proposi-
 tum est actus voluntatis deliberata, 2. q. 88.*
 Quæcumque autem eiusmodi cum *ar. 1.*
 voluntatis decreto fient Confessiones, *cor.*
 securos nos reddent in vitâ non ma-
 gis, quàm morte: & quamquam et-
 iam post eas peractas relabi quem-
 piam contingat, non est, quod anga-
 tur, quasi aliquo Confessionis vitio
 factum sit, ut relaberetur: humane
 potius voluntatis, mutabilitatis & in-
 stabilitatis vitio cecidisse se meritò
 crederet; cum Sancti Spiritus, opti-
 mâ fide & integrâ, secutus consilium,
 ex animo conversus fuerit, conversio-
 ne coniunctâ cum decreto & pro-
 positio firmo, proposito ad omnes se

Boxas

RI
nus

noxas in genere extendente; proposito non verborum & desideriorum, sed operum, atque adeo verè efficaci. *Convertere ad Dominum, & relinque peccata, & minime offendi-ula.* E diverso autem, si omnè in eo repoluerit industriam atque conatum, ut numerum admissarum noxarum quàm accuratissimè cognoscat, fide summà exponat, de reliquis non sollicitus, eorum erit ex Hypocritarum numero, tam acerbè à Christo increpitorum, qui lavant, quod foris est catini, intus autem fœditissimarum sordium plenum relinquunt. Ubi autem quis sistetur tribunali, cuius Iudex gloriatur se corda nôsse omnium, tum enim verò discet, nimis tamen serò, quanti momenti fuerit proposita hodie à me doctrina, quæ est, ut ad amissim intelligamus, quid sit ritè confiteri? Fidâ proin illam mente retinere. Confiteri idem est, ac uno eo-

démque momento converti. *Converti* est totâ voluntate mutari. *Convertio dicitur quasi cordis undique versio*: quæ causa est, cur de peccatis Propheta Ezechiel pronuntiavit, quod *quæcumque die conversus fuerit, vivet.* Non dixit, *versus*, converti dicitur: namque, pergit S. Augustinus, *vertitur à peccato, qui iussu cuiusdam dicitur, & omnino vertitur.* Deinde atque obtestor, ne ipse, qui sicut sit purissimus Spiritus, vult, ut ipsè vivatur in Spiritu & veritate, contumaciam, obtestorque, ne unquam permitat quemquam ex hoc numero veli in negotio, ex quo pendet immortalitas felix, aut intellexit: vetè enim tantum interest peccatoris, ritè se convertere, quantum interest mortuorum, nulli obnoxia mortalitati.

DISCURSUS XV.

De Proposito vitandi occasiones penitentiæ necessario.

I Thomas Morus, magnus Angliæ Cancellarius, summo aliquando manè à carceris custode monitus; captivos, perfracto! intempestæ noctis silentio, carceris muro, profugisse planè omnes; respondit hoc nunciante, & quid factum opus esset sollicitè ex eo-

quærenti: Iret confestim, architectum ac fabros murarios vocaret; coratimque, quàm celerrimè muri partem eversam restaurari, ne quem fortè profugorum subiret cupido redens, & antrum illud denuo subeundi: arguto hoc dicto placidè ridens eum, qui malo non medicabili remedium postulabat. Hoc responsum, quod in ore magni viri, grato quodam &